

Європейські Календарний

газові ринки тиждень №39

(25 вересня – 1 жовтня 2017 р.)

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH – Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ – тисяча кубічних метрів
ЦСЄ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЄ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст

Підсумки

1. Ключові показники і процеси

1.1 Ключові тижневі показники

1.1.1 Падіння в ЄС об'ємів газових торгів у 2017 році

1.2 Процеси

1.2.1 Потоки російського і норвезького газу до Gaspool

2. Спотові ціни

2.1 Спреди

2.2 Румунський хаб

3. Форвардні поставки

3.1 NCG

3.2 CEGH

3.3 Польський хаб

4. Довгострокові контракти

4.1 Світовий банк – ціни на паливні енергоносії

5. Нафта, нафтопродукти і вугілля

5.1 Ралі нафтових цін

5.1.1 Таємна причина зростання цін на нафту (Reuters)

5.1.2 Ціна на російську нафту

5.2 Дефіцит вугілля в Польщі

6. Економічні фактори.

6.1 Курс валют

6.1.1 Бичачий долар

7. Важливі події

7.1 Хто може бути нашим союзником у протидії Турецькому потоку та Норд-стрім 2

7.2 Нова технологія фрекінга (РФ)

Додаток №1. Прейскурант НАК «Нафтогаз України» на природний газ для споживачів, продаж/постачання яким не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, чинний з 1 жовтня 2017 року.

КОРОТКІ ПІДСУМКИ

Газові ринки лихоманило. Стрибки цін, волатильність, нетипові тренди. Наприкінці тижня відбувся **обвал спотових цін**, стрибок вниз досягав 12-13 дол. США/ткм. Одночасно суттєво зблизилися спотові ціни різних регіонів ЄС. Середні тижневі ціни змінилися не сильно, але різкий процес удорожчання, який почався наприкінці минулого тижня, призупинився.

Об'єми торгів диктувалися на цьому тижні переважно сезонним закачуванням до ПСГ. Значні об'єми припали на хеджування цінових ризиків 2018 та 2019 календарних років, що, особливо, було характерно у випадку ФРН і Польщі, а також на місяці зими 2017/2018 рр.

Об'єми газових торгів в ЄС у I півріччі 2017 р. понизилися на 7% відносно такого ж періоду минулого року. Головні європейські ринки, британський NBP та голландський TTF, відчули **сильне падіння об'ємів форвардних трансакцій та підйом волатильності** цін впродовж форвардної кривої. Водночас спотові ринки характеризуються більшою стабільністю.

Спотові ціни. Середня тижнева ціна поставок наступної газової доби для всіх досліджуваних хабів понизилася на 1,2% (-1,4% на попередньому тижні).

Спреди спотових цін. Спреди спотових цін ЦСЄ і Північно-Західної Європи протягом тижня різко мінялися. Мала місце волатильність цін на всіх газових ринках ЄС.

Румунський хаб. Середня ціна тижня румунського хаба незначно понизилася, залишається найнижчою в Європі ціною поставок наступної газової доби.

26.09.17 румунський регулятор ANRE ухвалив процедури та Угоду про доступ, необхідні для повномасштабного функціонування газового ринку наступної доби, що дозволяє завершити процес укладання угоди з румунською національною газотранспортною компанією щодо способу та форми нотифікації про об'єми торгів та організації платежів і гарантій участі відповідно до процедур, ухвалених центральним розрахунковим банком.

Ф'ючерсні ціни. Протягом тижня діяв понижувальний тренд, зниження цін з понеділка по п'ятницю склало 3-4 дол. США/ткм. Обидва німецьких хаба і нідерландський TTF тримаються разом у вузькому ціновому діапазоні. Ціни Gaspool і TTF тісно переплітаються, то вище денна ціна Gaspool, то TTF. Однак Gaspool залишається стабільно дешевшим за NCG. Ф'ючерсні ціни у Польщі є найвищими в ЄС, на понад \$10 вище наступних за ними у ціновому діапазоні та на \$25 - Gaspool/TTF.

Поставки наступного газового місяця. Середня тижнева ціна підвищилася на 1,5% (-1,8% на попередньому тижні).

Поставки у 1 кварталі 2018 р. Середня тижнева ціна по всіх хабах понизилася на 0,2%

Поставки у літній сезон 2018 р. Середня тижнева ціна по всіх хабах понизилася відносно попереднього тижня на 0,4%.

NCG. Ф'ючерси дешевшали протягом тижня, за винятком четверга. Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних контрактів понизилася на 0,2% (-1,6% на попередньому тижні). Об'єми торгівлі на NCG форвардними контрактами зросли до 129 млн. куб. м. Найбільше торгувалися поставки у жовтні 2017 р. (50%), у 2018 календарному році (16%), у 2019 календарному році (13%) та у літній сезон 2018 р. (10%).

CEGN. Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних контрактів знизилася на 0,9% (-2,0% на попередньому тижні). Найбільше (46%) торгувався 1 квартал 2018 р., 39% об'ємів форвардних трансакцій припало на поставки у наступному газовому місяці.

Польський хаб. Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних контрактів понизилася на 1,2% (-0,2% на попередньому тижні). Найбільше торгувалися поставки у 2018 календарному році, по 25-45 млн. куб. м щоденно. Значні об'єми припали на 2019 календарний рік, по 15-18 млн. куб. м щоденно. Таким чином, однією з причин таких високих обсягів торгів форвардними контрактами у Польщі може бути страхування від ризиків, які виникають напередодні 2019-2020 рр., коли закінчатимуться контракти «Газпрому» з Україною та може почати функціонувати Норд-стрім 2. Опосередковано на користь такого припущення свідчать порівняно низькі обсяги спотових торгів. Обсяги торгів у Польщі поставками наступної доби склали за тиждень 35,9 млн. куб. м (27,2 млн. куб. м).

Світовий банк – ціни на паливні енергоносії. Протягом березня – червня 2017 р. ціни довгострокових контрактів на трубопровідний газ були на рівні спотових цін на NCG або перевищували спотові. Починаючи з липня 2017 р. ціни довгострокових контрактів однозначно є дешевшими, ніж на NCG. Що стосується австрійського Баумгартена, то його спотові ціни були завжди у 2017 році вище цін довгострокових контрактів. У серпні 2017 р. усереднена по країнах ЄС ціна імпортованого газу на кордонах країн ЄС становила \$191 за ткм; середньомісячна ціна СПГ (СІФ Японія) - \$300; ціна бареля Brent - \$51,37; південноафриканського вугілля - \$84,26 за метричну тонну; австралійського вугілля - \$95,93 за метричну тонну. Починаючи з травня-червня 2017 р., відбувається стале удорожчання нафти та енергетичного вугілля.

Нафта, нафтопродукти, вугілля на тижні. За підсумками тижня, нафта і нафтопродукти подорожчали; еталонна нафта Brent - на \$2; газойль - на \$14,5.

Ралі нафтових цін. У понеділок ціна Brent на спот-ринку піднялася вище \$60 за барель. Здебільшого вплинули оприлюднені у суботу-неділку результати засідання 22.09.17 міністерського моніторингового комітету з виконання угоди ОПЕК. Рішення передбачали необхідність контролю не тільки за здобиччю, а й за експортом нафти. Крім того, у середу Енергетично-інформаційна адміністрація США повідомила, що американські обсяги експорту нафти зросли на цьому тижні вдвічі та стали рекордними за всі часи, що призвело до спустошення складських запасів США. Однак, з іншого боку, зростання обсягів пропозиції на світовому ринку сприятиме зменшенню нафтових цін.

Тасмична причина зростання цін на нафту (Reuters). Укладення угоди ОПЕК про скорочення видобутку ініціювала Саудівська Аравія, щоб підвищити вартість національної нафтової компанії Saudi Aramco перед проведенням первинного публічного розміщення акцій. Саудівська Аравія шантажувала партнерів по ОПЕК своїм виходом з ОПЕК, якщо угода не відбудеться.

Ціна на російську нафту. За даними мінфіну РФ, середня ціна Urals у серпні 2017 р. сформувалася у розмірі \$51,02 за барель, що в 1,16 рази вище, ніж у серпні 2016 р. (\$43,9 за барель).

Вугілля. Вугілля на цьому тижні подешевшало. Вугілля з базисом FOB-Роттердам залишалося найдешевшим серед основних світових експортних марок вугілля. Однак південноафриканське практично зрівнялося з ним у ціні.

Щойно опубліковані дані свідчать, що середня ціна російського експортного вугілля NAR 6000 ккал/кг з базисом поставки FOB-чорноморський порт зросла в липні на 2,43 дол. США/мт – до \$82, що відповідає ціні вугілля різного походження (включаючи російське), яке реалізувалося в липні в Роттердамі.

Польща різко знизилася обсяги видобування вугілля за період січень-серпень ц. р. Щоб виконати контракти з поставок Чехії, Словаччині, Угорщині, ФРН і Австрії, довелося докупати **вугілля по імпорту в США.**

Валюти. Курси євро та фунта стерлінгів відносно американського долара падали. Невелике ралі європейської та британської валют наприкінці тижня не зуміло відіграти втрати попередніх днів. За підсумками тижня євро подешевшав відносно американського долара на 1,4%, а британський фунт – на 0,8%. Тиждень характеризувався заходами посадових осіб центробанку США на підвищення курсу американської валюти. До зміцнення долара США долучився і президент США. За даними Bloomberg, за перші три дні тижня курс американської валюти зріс відносно провідних світових валют на 1,2–2%. У програвші опинилися валюти країн, що розвиваються; за три дні вони послабили позиції до долара США на 1,5–2,8%.

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»